

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Celebració del dia internacional del poble gitano

Palau del Parlament, 8 d'abril de 2011

La presidenta

Honorable conseller, senyor Santos, president de la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (Fagic), membres de la junta directiva de la Fagic, diputades, diputats, vicepresident del Parlament, regidors, alcaldes, autoritats, amigues, amics, una salutació cordial, i molt especialment per a un grup important de gitanos i gitanes que són a la sala 3, que no han pogut entrar aquí, que acaben d'arribar i segueixen l'acte pel circuit tancat de televisió i a qui després tindrem ocasió de saludar.

En primer lloc, la meva felicitació com a presidenta del Parlament per celebrar avui aquí el dia internacional del poble gitano. Ja deia abans que commemoràvem un aniversari: quaranta anys del primer congrés romaní celebrat a Londres, però avui ens hem assabentat, passejant per l'exposició, que també se celebren els vint anys de la federació. Per tant, senyor Santos, felicitats i endavant. M'ha dit abans que ja conformen aquesta federació més de setanta entitats. A veure si aconseguim que cada any se n'hi afegixen deu més, d'aquestes entitats, i puguem tenir a l'entorn d'aquesta federació tots els gitanos i gitanes que viuen a Catalunya.

En aquell congrés romaní deia el conseller Cleries que es va instituir la bandera i l'himne del poble gitano. Jo, de la vostra bandera, destacaria la roda vermella, i la destacaria perquè té una significació especial, una significació molt especial per a tots vosaltres: representa la vostra voluntat de fer el camí desigual, llarg i costerut cap a la llibertat, cap a la realització personal i col·lectiva de cada un de vosaltres. Voleu fer un camí que mai no s'acabarà, que té alts i baixos, però que val la pena transitar. Us desitjo molta sort i moltes jornades ben tranquil·les en aquest vostre viatge.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Una diada internacional com la vostra és un moment de reivindicació, però, sobretot, d’afirmació del que un és. Conformeu la minoria més gran de la Unió Europea. Abans parlàvem d’uns deu, dotze milions de ciutadans d’ètnia gitana que viu a Europa i d’aquests entre vuitanta i noranta mil aquí, a Catalunya.

Podríem caure en el parany d’incloure el fet gitano en el cercle viciós de marginalitat, resistència, victimisme i gueto dels qui se senten o puguin sentir-se desplaçats del nucli de la societat, o directament fora del sistema. Hi ha una altra opció, definitivament millor, que ens han mostrat les quatre persones que avui han parlat abans que nosaltres. Ens l’han mostrada la Noemí, la Raquel, la Jessica i en David: que entreu en el cercle virtuós de la proactivitat, del protagonisme cívic, de la participació social. Els vostres testimonis joves donen un alè d’esperança. Vosaltres reclameu que els vostres pares i els vostres ‘tios’ –com dieu vosaltres– facin que els nens i les nenes puguin estudiar, perquè vosaltres heu demostrat que l’educació és una manera de tenir aquella llibertat que la roda vermella de la vostra bandera us dona.

Per tant, jo crec que és molt més important aquest testimoni que heu fet avui vosaltres aquí que no pas el que puguem dir nosaltres, els més grans; ni el conseller, ni la presidenta, ni el senyor Santos. Nosaltres ja tenim una experiència llarga, ja hem viscut moltes vicissituds, però el que ens dona esperança és la vostra participació, la vostra experiència i, sobretot, l’empenta i la il·lusió que vosaltres marqueu en la vostra vida i en la vostra manera de fer.

Una diada internacional com la vostra és moment de festa, però també de record. És un estímul per seguir endavant, però també un advertiment sobre el que no podem tolerar que es produeixi sota cap concepte. La línia de la convivència és molt fràgil: costa molt poc trencar-la. Reconstruir-la, en canvi, podria esdevenir una tasca impossible. Tots estem molt interessats a enfortir la cohesió, a augmentar la qualitat de vida de tothom. Per això té molta raó el comissari europeu d’inclusió quan fa poc va concloure que “la situació dels gitanos no és un afer d’interior”, sinó que es tracta, per contra, d’un afer de benestar social i de ciutadania. I per això vaig voler que avui estigués amb nosaltres el conseller de benestar i família, perquè és en aquesta conselleria i és en aquesta part del govern on ens hem de sentir tots acompanyats i acompanyats.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Deia abans que som un poble, que som un país. Un país més plural i més variat. Cal reconèixer l'aportació que hi fan les dones i els homes gitanos.

L'exposició que acabem d'inaugurar ara fa uns moments, una exposició que porta per títol 'Com tu', és una exposició que ha estat organitzada per la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya dintre del projecte 'La Memòria Democràtica de la Discriminació Gitana'. Aquesta exposició fotogràfica pretén combatre tòpics, reclama les aportacions positives del fer i el ser gitano a la societat catalana i, en definitiva, fa un autèntic clam per la igualtat. Abans de res i sobretot som persones que aspirem a fer una comunitat i a conviure.

Per això, i pel resultat final reeixit, vull dirigir unes paraules de felicitació al professor Xavier Torrens i a tots els que abans he saludat i que han ajudat a muntar aquesta exposició, l'han documentada i han fet una bona feina. Jo crec que ha estat un encert. Els convido a tots vostès després a fer una passejada per aquesta exposició, que serà uns quants dies al Parlament, perquè tothom que vulgui pugui venir-la a visitar.

Vull destacar dos plafons de l'exposició. Un primer dedicat a l'Emília –és l'Emília la que està a la junta, oi?–, a l'Emília Claveria. És un plafó que diu: 'Gitanes, dones com tu'. L'Emília ens ha comentat a la reunió que va venir fa quaranta anys a Catalunya, que va tenir sis fills, vint-i-vuit néts, i quants besnéts, Emília? Catorze besnéts, i té no gaire més de setanta anys. Déu n'hi do l'Emília i déu n'hi do aquest plafó, que jo crec que està dedicat a l'Emília i a moltes dones com l'Emília.

Aquest plafó ens diu que, entre les dones gitanes, al segle XIX vam tenir, vam tenir una catedràtica d'universitat. No una catedràtica de lletres, que és on moltes vegades ens posen a les dones; no, una catedràtica de ciències, de matemàtiques, i parlo del segle XIX. Per tant, animo les noies i el David, els nois d'aquesta taula, a veure si d'aquí a uns anys celebrem que siguin catedràtiques, infermeres, unes grans advocades, un criminòleg... Això és el que s'ha de fer i això és el que vosaltres heu de explicar contínuament, i sense cansar-vos, als vostres germans, als vostres cosins, als petits de les vostres comunitats.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

També un altre plafó –no m’oblido dels gitanos homes–, ‘Homes com tu’, és important, és molt important. Però el paper de la dona, en qualsevol comunitat, és encara més important, perquè, ens agradi o no, som les que tenim més tracte i més relació amb els nostres fills i filles, i això fa que la nostra presència ajudi que els nostres fills, les nostres filles, els nostres néts i les nostres nétes el dia de demà puguin ser persones de debò, i avui dia l’educació és un dels aspectes més importants.

Tenim homes importants en el poble gitano. Vam tenir i vau tenir un premi Nobel, un premi Nobel molt considerat i, per tant, també és important recordar-ho, perquè en el futur podreu recordar moltes professions i moltes persones que han estudiat una carrera, però que tingueu ja persones de fa molts anys, i de segles, que hagin estat premi Nobel o que hagin estat catedràtics, jo crec que és important i que ajuda a seguir endavant.

I continuo. Cal lamentar d’una manera contundent els prejudicis, els estereotips, els clixés molt consolidats en l’imaginari col·lectiu, i que tant de mal han fet al poble gitano i al seu dret a desenvolupar-se pacíficament i plenament. No es tracta ja d’insistir en el rebuig total de la persecució del poble gitano –amb el record trist del Porrajmos o de les vicissituds històriques dels gitanos a Catalunya i al conjunt de l’estat–, sinó de destacar que encara queda camí per recórrer en la línia de la igualtat exigible i de la plena ciutadania. S’imposa, en aquest punt, un deure d’acollida recíproca, i que fixem punts de trobada i per a l’entesa, tot superant els conflictes que puguin sorgir per les vies de la mediació i del diàleg constructiu.

Fa un mes, concretament el passat dia 9 de març, el Parlament Europeu va aprovar una resolució sobre l’estratègia de la Unió Europea per a la integració de la població romaní. Permeteu-me que en destaquí dos punts. Va ser un document molt llarg, que segur que molts de vosaltres el teniu o el podeu tenir, però vull destacar-ne dos punts.

Un: “El Parlament considera la cultura romaní com a part integral del mosaic cultural europeu; assenyalava que una forma clau per comprendre la població romaní i la seva forma de vida és augmentar el coneixement dels altres europeus sobre les seves tradicions, la seva llengua, i també sobre la cultura romaní contemporània; i donar suport decidit al foment i la protecció de les seves activitats creatives”.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

I l'altre punt, que està lligat amb el primer: "El Parlament Europeu considera que la població romaní hauria de fer un esforç educatiu per tal de conèixer els costums i la cultura dels pobles amb qui viu, la qual cosa en facilitaria la millor integració als llocs on viu".

Això és del que, en definitiva, hem parlat quan ens hem reunit amb la junta directiva de la Fagig. No és només conèixer el que vosaltres teniu com a tradició, com a manera de viure, com a record, com a història, sinó de quina manera us integreu a la ciutat, al país que us ha acollit, i del qual vosaltres us considereu propis.

Més enllà del que ens separa, hi ha molt que ens uneix: fonamentalment, la nostra condició humana. Qualsevol discriminació atempta contra la dignitat, qüestiona severament la qualitat democràtica i fa trontollar els fonaments de tota societat que es considera avançada.

Resulta adequat, en aquest punt, ressaltar que el secretariat gitano, en el seu comunicat amb motiu del dia internacional 2011, insisteix que, per assolir la plena incorporació social de la població gitana a Europa, cal actuar decididament en tres àmbits. Un ha sortit molt, l'educació; l'altre, el treball i, l'altre, l'habitatge. Amb aquests tres àmbits afavorirem la igualtat d'oportunitats, la inclusió social i l'eradicació del barraquisme i de l'infrahabitatge.

Permeteu-me que, ara i aquí –i ja quasi per acabar–, faci un petit esment de les dones gitanes. Ja ho he fet abans parlant de l'Emília, però ara en general. Hi ha un altre plafó, cap al final de l'exposició, que diu: 'La dona, motor del canvi'. Sou vosaltres veritables factors de canvi, de canvi i de millora a les vostres famílies i a la vostra comunitat. Així ho ressalta l'eurodiputada gitana Lívia Járóka, en considerar que enfortir la figura de les dones gitanes és un dels elements clau de l'estratègia europea d'integració del poble romaní. A vosaltres, dones gitanes, us demano que insistiu en l'educació dels vostres fills i de les vostres filles.

Sentiu que aquest Parlament és el vostre parlament, un parlament que fa gairebé deu anys, concretament el 21 de novembre de 2001, va aprovar una resolució, la 1046/VI, sobre el reconeixement de la identitat del poble gitano i del valor de la seva cultura.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Aquesta resolució va ser un important punt de partida perquè, uns anys després, s'acordés que l'article 42.7 de l'estatut d'autonomia de Catalunya tingués un incís final en què es proclama que els poders públics també "han de garantir el reconeixement de la cultura del poble gitano com a salvaguarda de la realitat històrica d'aquest poble". Penso que és important que aquest reconeixement el tingueu present. Com he dit al principi, aquesta casa és la vostra; aquest Parlament representa el poble de Catalunya i tots vosaltres representeu un tros del poble de Catalunya.

I ja per acabar, vull dir, i crec que és motiu de celebració, que just avui es constituirà en el si del Parlament l'Intergrup del Poble Gitano, amb el qual, de segur, hi haurà més contacte, hi haurà més proximitat entre els grups parlamentaris i la comunitat gitana, i la realitat de la comunitat gitana, les seves necessitats i les seves il·lusions. Crec que dies com aquest, com el d'avui, pel que signifiquen de reconeixement i d'afirmació, i moments com el d'ara, de creació d'un intergrup del poble gitano, donen vida, esperança i il·lusió a totes les persones que avui són aquí i a totes les que vosaltres representeu.

Moltes gràcies.